

Evrimsel hümanizm

Darwin'in en önde gelen savunucularından biri olan Julian Huxley, onun geliştirdiği biyolojik argümanı felsefi bir zemine oturtmak için çalışmıştır. Ulaştığı nokta ise, "evrimsel hümanizm" adı altında yeni bir din kurmak olmuştur.

Bu dinin amacı "yeryüzündeki evrimsel sürecin maksimum sonuca varmasını sağlamak" olacaktır. Bu, yalnızca güçlü organizmaların daha çok yaşamasına ve daha çok üremelerine çalışmakla sınırlı değildir. Ayrıca, insanoğlunun "kendinden kaynaklanan yetenekleri"nin "en üst düzeyde gerçekleştirilmesi" öngörülmüştür. Bir başka deyişle, insanoğlunun bugün içinde bulunduğu fiziksel ve zihinsel aşamadan "daha ileri aşamalara" sıçraması için çaba gösterilecekti. "Hümanizm" teriminin tam tanımı ise, Huxley tarafından şöyle yapılmıştı:

Ben "hümanist" kelimesini kullanırken, insanın, aynı bir bitki ya da hayvan gibi doğal bir varlık olduğunu kastediyorum. Yani insanın bedeni, zihni ve ruhu doğa üstü bir güç tarafından yaratılmamış, aksine evrim süreci sonunda oluşmuştur. Dolayısıyla insan, herhangi bir doğa üstü gücün kontrolü ya da yol göstericiliğine değil, sadece kendi varlığına ve kendi gücüne inanmalıdır.¹⁶¹

Huxley'in ortaya attığı ve insanoğlunun "kutsal" amacının kendi evrimini hızlandırmak olduğunu öne süren bu düşünceler, John Dewey adlı Amerikalı filozofu derinden etkiledi. Dewey bu çizgiyi geliştirerek 1933 yılında "Dini Hümanizm" akımını başlattı ve ünlü Hümanist Manifesto'yu yayınladı. Manifesto'da vurgulanan temel düşünce, geleneksel "Teistik" (İlahi) dinlerin ortadan kaldırılmasının zamanının artık geldiği ve bunların yerine, insanoğlunun bilimsel ilerleme ve sosyal işbirliğine dayalı yeni bir çağa girmek üzere olduğuydü.

II. Dünya Savaşı'nda "bilimsel ilerleme" sonucunda öldürülen 50 milyon insan, Hümanist Manifesto'da öngörülen optimizmi derinden sarstı. Benzeri darbelerin ardından Dewey'in yolunu izleyenler onun görüşlerini bir parça revize etmek zorunda kaldılar ve 1973 yılında II. Hümanist Manifesto'yu yayınladılar. Bu mesajda "bilimin bazen insanlığa zarar da verebileceği" kabul ediliyor, ama yine de temel düşünceden vazgeçilmiyordu: İnsan artık kendi evrimini yönetebilirdi ve bunu da bilimle yapacaktı. Şöyle deniyordu:

Bilimi akıllıca kullanarak, içinde yaşadığımız çevreyi kontrol edebiliriz, fakirliği yenebilir, hastalıkları ortadan kaldırabilir, yaşam süremizi uzatabilir, davranışlarımızı belirgin bir biçimde değiştirebiliriz. Böylece insanoğlunun evrim sürecini yönlendirebilir, yeni güç kaynakları oluşturabilir ve insanlığın daha özgür ve anlamlı bir yaşama kavuşması için gerekli fırsatları yaratabiliriz.¹⁶²

Aslında her evrimci tarafından bilinçli ya da bilinçsiz olarak benimsenen bu fikirler, "evrim dini"nin temel inanışlarını ortaya koymaktadır. Önce hayali bir evrim süreci kurgulanmakta ve bu sürecin herşeyi var eden "yaratıcı" olduğu varsayılmakta, sonra bu sürecin insanı kurtuluşa ulaştıracağı düşünülmekte ve en sonunda insanoğlunun "kutsal" amacının da bu sürece hizmet etmek olduğuna inanılmaktadır. Kısacası, evrim, hem Yaratacı, hem kurtarıcı, hem de kutsal bir amaçtır. Bir başka deyişle kendisine tapınılan bir ilahtır.

161 American Humanist Association tarafından dağıtılan tanıtım broşüründen; Henry M. Morris, The Long War Against God: The History and Impact of the Creation/Evolution/Conflict, 8th Edition, Michigan: Baker Book House, March 1996, s.116

162 Phillip E. Johnson, Darwin on Trial, 2nd Edition, Illinois: Intervarsity Press, 1993, s.131

<https://www.harunyahya.info/makaleler/evrimsel-humanizm>